

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра будівельних, дорожніх машин і будівництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи охорони праці та безпека життєдіяльності.

Освітньо - професійна програма «Будівництво та цивільна інженерія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво».

м. Кропивницький – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до дисципліни
3. Мета і завдання дисципліни
4. Формат дисципліни
5. Результати навчання
6. Обсяг дисципліни
7. Ознаки дисципліни
8. Пререквізити
9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання
10. Політика курсу
11. Навчально-методична карта дисципліни
14. Система оцінювання та вимоги
15. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни:	Основи охорони праці та безпека життєдіяльності Fundamentals of labor protection and life safety
Викладач:	Лізунков Олександр Вікторович, кандидат технічних наук, доцент
Контактний телефон:	095-400-05-84
E-mail:	avlizunkov@gmail.com
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://bdmb.kntu.kr.ua/DISCIPLINES.html moodle.kntu.kr.ua Distance learning CNTU
Консультації:	Очні консультації за попередньою домовленістю у вівторок та четвер з 13.20 до 14.50 Он-лайн консультації за попередньою домовленістю Viber (+380954000584) в робочі дні з 9.00 до 15.30

2. Анотація до дисципліни

Охорона праці та безпека життєдіяльності є складова низки фундаментальних прав людини, закріплених в Конституції та Законах України.

Повністю безпечних та нешкідливих умов праці не буває. Виробниче середовище завжди характеризується наявністю певних ризиків для здоров'я людини.

Право на охорону праці має кожна людина і гарантується Конституцією України та низкою законів. Це право регулюється нормами, правилами безпеки, діями державних та відомчих органів, фахівцями в галузі безпеки. Високого рівня безпеки неможливо досягти автоматично, без участі самих працюючих, їх свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих. Рівень безпеки на виробництві є таким же загальним надбанням, як і рівень демократії, освіченості, культури виробництва, що залежить він від багатьох чинників: історичного минулого народу, національного менталітету, рівня розвитку економіки, суспільних відносин.

Охорона праці - це наука про збереження здоров'я людини та створення безпечних умов праці у виробничому середовищі, що досягається шляхом виявлення та ідентифікації небезпечних і шкідливих чинників виробничого середовища та трудового процесу, розробкою методів і засобів захисту працюючих від їх впливу, а також запобігання аваріям та ліквідації їх наслідків на виробничих об'єктах.

Безпека життєдіяльності – галузь, спрямована на вивчення загальних закономірностей виникнення небезпек, їхніх властивостей, наслідків впливу на організм людини, основ захисту здоров'я та життя людини, а також середовища,

галузь розробки та реалізації відповідних засобів і заходів створення безпечних умов життя і діяльності людини.

Завдання охорони праці та безпеки життєдіяльності - звести до мінімуму імовірність травматизму чи захворювання працюючих та створити оптимальні умови для їх праці, що забезпечують найкраще самопочуття та максимальну працездатність людини.

Охорона праці та безпека життєдіяльності тісно пов'язана з рядом інших дисциплін: управлінням виробництвом, науковою організацією праці, ергономікою, соціологією, інженерною психологією, екологією, економікою, технічною естетикою тощо. При вивченні стану виробничого середовища та розробці заходів, спрямованих на покращення умов і безпеки праці та безпеки життєдіяльності.

Силабус з навчального курсу «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Будівництво та цивільна інженерія» з урахуванням досвіду викладання цієї дисципліни.

Він містить інформацію, яка дозволяє майбутньому фахівцю отримати знання в галузі охорони праці та реалізувати їх в умовах своєї виробничої діяльності за такими функціями:

- управління охороною праці у виробничих умовах та забезпечення правового й соціального захисту працюючих;
- забезпечення допустимих санітарно-гігієнічних умов праці;
- створення безпечних умов праці.

Відповідно зазначеним функціям увесь матеріал дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності праці» виділений у три блоки поданих у трьох розділах:

1. Правові та організаційні питання охорони праці та безпеки життєдіяльності.
2. Організація охорони праці на підприємстві. Заходи з безпеки життєдіяльності.
3. Безпека праці. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Перший розділ включає основи законодавства з охорони праці, необхідні для керівника відомості стосовно органів управління, нагляду і контролю в галузі охорони праці, організації управління охороною праці на виробничому рівні, головних завдань та функцій системи управління охороною праці, правового регулювання охорони праці.

Значна увага приділяється також питанням правового та соціального захисту окремих категорій працюючих при роботі в шкідливих умовах та втраті працездатності внаслідок нещасних випадків і професійних захворювань. Засвоєння цієї інформації дає майбутньому фахівцю необхідні знання для управління охороною праці у виробничих умовах.

У другому та третьому розділах наведена інформація стосовно шкідливих чинників виробничого середовища, вивчення природних загроз, техногенної та соціально-політичної небезпеки, їх видів, характеристик та характеру проявів. вивчення менеджменту безпеки, засобів та санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на захист працюючого у виробничих умовах, а також вимог охорони праці та вимог безпеки життєдіяльності до виробничих об'єктів.

Засвоєння цієї інформації дає майбутньому фахівцю знання, необхідні для збереження свого здоров'я й

працездатності в процесі трудової діяльності та створення нешкідливих умов праці на робочих місцях підлеглих йому працівників.

Також сконцентрована інформація, яка стосується питань, пов'язаних з впливом на працюючих небезпечних чинників виробничого середовища, засобів, організаційних та технічних заходів, спрямованих на створення безпечних умов праці. Вивчення цього матеріалу дає майбутньому фахівцю необхідні знання для створення особистої безпеки та підлеглих йому працівників у виробничому середовищі.

3. Мета і завдання дисципліни

Метою навчального курсу «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» – формування у здобувачів освітнього ступеню бакалавр компетентностей (ЗК– загальних, СК – фахових), які полягають у набутті навичок, які необхідні для прийняття рішень, спрямованих на покращення умов праці та захист працюючих від впливу шкідливих і небезпечних чинників будівельного середовища, урахування ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання:

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК03. Здатність проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди та інженерні мережі (відповідно до спеціалізації), з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.

СК04. Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проектування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва.

СК07. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

СК09. Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними заняттями.

Формат очний (offline / Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

При вивченні дисципліни здобувач повинен набути наступні результати (програмні результати навчання (РН)):

РН09. Проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.

РН10. Приймати та реалізовувати раціональні рішення з організації та управління будівельними процесами при зведенні об'єктів будівництва та їх експлуатації.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	14
практичні заняття	14
самостійна робота	62
Всього	90

7 Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2025	4	7	192 Будівництво та цивільна інженерія Specialty 192 "Construction and civil engineering"	3/90	2	Екзамен	Нормативна

8. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Основи охорони праці» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Правознавство», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Технологія будівельного виробництва», «Будівельна техніка та виробнича база будівництва». «Виробнича практика».

Дисциплінами, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну являються: «Організація будівництва», «Експлуатація будівель і споруд», «Технологічна практика».

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Обладнання:

Ноутбук HP 250 – 1 од; Мультимедійний проектор TLD-XD2000–1 од., екран - 1од;

Оптичний пірометр ОППР -17 –1 од., психометр аспіраційний – 1од., катотермометр шаровий – 1од.,

фотоелектричний люксометр Ю-15 – 1 од.,газоаналізатор УГ-2 – 1 од.,диференціальний манометр – 1од., анеометр чашковий – 1 од.

Програмне забезпечення Програмне забезпечення: Windows 7, Open Office (free), Statistica 10.0.

У період сесії здобувачеві бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період - комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

Академічна доброчесність:

10. Політика дисципліни

Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти: Рекомендація МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18> (дата звернення: 12.09.2019).

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

З-поміж результатів навчання здобувача освіти із академічної доброчесності виділимо здатність:

- діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;
- самостійно виконувати навчальні завдання;
- коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності;
- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами та інше.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і лабораторні

заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнoукраїнському національному технічному університеті здобувачі, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору», «Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ» та «Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ».

11 Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовний модуль 1.							
Тиж. 1	Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці 1.1 Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. 1.2 Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». 1.3 Суб'єкти і об'єкти охорони праці. 1.4 Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. 1.5 Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників - (2 год.).	1 бал	Самостійна робота до 2 тижня
Тиж. 1	Тест до теми 1.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	3 бали	До 2 тижня
Тиж. 2	Тема 1. Методи аналізу виробничого травматизму.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Виконати аналіз та виробничого травматизму ї роботи - (2 год.).	2 бали	Самостійна робота до 3 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 3	<p>Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці та безпеки життєдіяльності в Україні.</p> <p>2.1 Основні законодавчі та нормативні акти про охорону праці .</p> <p>2.2 Закон України «Про охорону праці».</p> <p>2.3 Кодекс законів про працю України.</p> <p>2.4 Нормативні акти про охорону праці, що діють у межах підприємства.</p> <p>2.5 Інструкції з охорони праці.</p> <p>2.6 Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.</p> <p>2.7 Основні положення загальнообов'язкового державного соціального страхування в контексті охорони праці</p> <p>2.8 Менеджмент безпеки життєдіяльності.</p>	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Основні положення загальнообов'язкового державного соціального страхування в контексті охорони праці - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 4 тижня
Тиж. 3	Тест до теми 2.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 4 тижня
Тиж. 4	Тема №2. Атестація робочих місць за умовами праці.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Навести приклад атестації робочого місця за умовами праці. Кількісна і якісна оцінка небезпек. Ризик орієнтований підхід у забезпеченні безпеки. - (2 год.).	2 бали	Самостійна робота до 5 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 5	Тема 3. Державне управління охороною праці та безпекою життєдіяльності, державний нагляд і громадський контроль. 3.1 Органи державного управління охороною праці в Україні. 3.2 Система управління охороною праці.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Громадський контроль за охороною праці - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 6 тижня
	3.3 Категорійно-понятійний апарат, таксономія небезпек БЖД. 3.4 Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці та безпекою життєдіяльності.						
Тиж. 5	Тест до теми 3.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	3 бали	До 6 тижня
Тиж. 6	Тема 3. Визначення параметрів мікроклімату у виробничих приміщеннях.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб	Навести розрахунки з визначення параметрів мікроклімату у виробничому приміщенні - (2 год.).	2 бала	Самостійна робота до 7 тижня

Тиж. 7	Тема 4. Організація охорони праці на підприємстві. 4.1 Служба охорони праці на підприємстві. 4.2 Комісія з питань охорони праці підприємства. 4.3 Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці. 4.4 Атестація робочих місць за умовами праці. 4.5 Навчання, інструктажі та стажування з питань охорони праці. 4.6 Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних захворювань. 4.7 Системний аналіз в безпеці життєдіяльності. 4.8 Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних захворювань - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 8 тижня
Тиж. 7	Тест до теми 4.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 8 тижня
Тиж. 8	Тема 4. Визначення повітряного середовища виробничих приміщень.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб	Навести розрахунки з визначення повітряного середовища виробничого приміщення.- (2 год.).	2 бала	Самостійна робота до 9 тижня

Змістовний модуль 2.

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 9	Тема 5. Профілактика травматизму та професійних захворювань. 5.1. Виробничий травматизм та професійні захворювання. 5.2. Причини виробничого травматизму та професійних захворювань. 5.3. Методи вивчення та профілактики виробничого травматизму.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Методи вивчення та профілактики виробничого травматизму - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 10 тижня
Тиж. 9	Тест до теми 5.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	3 бали	До 10 тижня
Тиж. 10	Тема 5. Освітлення приміщень та його нормування.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб	Навести розрахунки з визначення освітлення приміщення - (2 год.).	2 бали	Самостійна робота до 11 тижня
Тиж. 11	Тема 6. Основи фізіології та гігієни праці. 6.1. Основи фізіології праці. 6.2. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності. 6.3. Гігієнічна класифікація умов праці. 6.4. Освітлення виробничих приміщень. 6.5. Вібрація. 6.6. Шум. 6.7. Іонізуюче випромінювання.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Джерела штучного освітлення, лампи і світильники. Загальний підхід до проектування систем освітлення - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 12 тижня
Тиж. 11	Тест до теми 6.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 12 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 12	Тема 6. Навчання прийомам першої долікарської допомоги і проведення штучної вентиляції легень і непрямого масажу серця.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб	Навести послідовність прийомів першої долікарської допомоги і проведення штучної вентиляції легень і непрямого масажу серця - (2 год.).	2 бали	Самостійна робота до 13 тижня
Тиж. 13	Тема 7. Основи виробничої безпеки та пожежної профілактики на виробничих об'єктах. 7.1. Основні визначення електробезпеки. 7.2. Дія електричного струму на організм людини. 7.3. Види електричних травм. 7.4. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом. 7.5. Системи засобів і заходів забезпечення електробезпеки. 7.6. Основні поняття та визначення пожежної безпеки. 7.7. Теоретичні основи процесу горіння. 7.8. Оцінка вибухопожежо-небезпеки об'єкта. 7.9. Способи і засоби гасіння пожеж. 7.10. Природні загрози, техногенні та соціально-політичні небезпеки, їхні види, характеристики та характер проявів.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 5, 8].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 14 тижня
Тиж. 13	Тест до теми 7.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 14 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 14	Тема 7. Визначення температури спалаху горючих рідин. Вивчення типів пожежних сповісників та вогнегасників.	Практич не заняття / <i>Face to face</i>	Охорона праці (практикум): Навч. посіб.	Охорона праці (практикум): Навч. посіб	Навести розрахунки визначення температури спалаху горючих рідин - (2 год.).	2 бали	Самостійна робота до 15 тижня

12 Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма підсумкового контролю: екзамен.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Основи охорони праці» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу. Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) - 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за

тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів на першому занятті: оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82-89 балів, В) - заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) - заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;

– ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
 – допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) - заслуговує здобувач, який:

– володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) - виставляється здобувачу, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незадовільно» (35 балів, F) - виставляється здобувачу, який:

– володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

– допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

– не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) - 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Основи охорони праці»

Поточне тестування та самостійна робота																						
Змістовий модуль 1												Змістовий модуль 2								Екзамен	Сума	
ЛК1	T1	ЛБ1	ЛК2	T2	ЛБ2	ЛК3	T3	ЛБ3	ЛК4	T4	ЛБ4	ЛК5	T5	ЛБ5	ЛК6	T6	ЛБ6	ЛК7	T7	ЛБ7		
1	3	2	1	5	2	1	3	2	1	5	2	1	3	2	1	5	2	1	5	2	60/40	100

Примітка: T1, T2,...,T14 – тема програми, ЗК1, ЗК2- підсумковий змістовий контроль

13 Рекомендована література

Рекомендована

1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти
2. Закон України «Про охорону праці».
3. Кодекс законів про працю України
4. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
5. Закон України «Про пожежну безпеку».
6. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
7. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
9. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
12. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010 р. № 65.
13. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
14. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
15. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

- 16.НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.
- 17.НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
- 18.НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
- 19.НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
- 20.Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

Базова

1. Основи охорони праці: Підручник. 3-тє видання, доповнене та перероблене. /К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, Л.О. Мітюк, Ю.О. Полукаров. За ред. К.Н. Ткачука. - К. : Основа, 2011 - 480 с.
2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
3. Основи охорони праці. /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
5. Охорона праці: навч. посіб. /З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.

7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
8. Я. О. Серіков. Основи охорони праці: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Харків, ХНАМГ, 2007. – 227 с.
9. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): Навч. посібник / В.В. Бегун, І.М. Науменко. – К.: Інститут держ. управл. у сфері цивільного захисту ДСНС України, 2004. – 328 с.
10. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Верши-ніна Н.П. та ін. За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
11. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації; за ред. Є.П. Желібо і В.М. Пічі. – К.: Каравела, Львів: Новий Світ, 2002. – 328 с.

Допоміжна

1. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. /К.Н. Ткачук, В.В. Зацарний, Р.В. Сабарно, С.Ф. Каштанов, Л.О. Мітюк, Л. Д. Третьякова, К. К.Ткачук, А.В. Чадюк. За ред. К.Н. Ткачука і В.В. Зацарного. – К.: Лібра, 2009 – 475 с.
2. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
3. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
4. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.
6. Охорона праці в галузі та цивільний захист. Навчальний посібник / О.В. Оришака, Г.П. Горбачова, О.М. Мезенцева, К.М. Марченко, К.О. Буравченко – Кропивницький : Видавець Лисенко В.Ф., 2019. – 226 с.
7. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці»/ В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.
8. О.В. Лізунков.Організація контролю викидів шкідливих речовин цементного заводу. Збірник наукових праць «Центральноукраїнський науковий вісник. Технічні науки», «Central Ukrainian Scientific Bulletin. Technical Sciences». № 5(36)_I, 2022 рік. http://mapiea.kntu.kr.ua/archive/36_I.html
9. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І. і інш. – Львів: Видавництво НУ Львівська політехніка, 2009. – 264 с.
10. Осипенко С.І., Іванов А.В. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту: Навчальний посібник. – К.: Інститут держ. управл. у сфері цивільного захисту ДСНС України, 2008. – 286 с.

11. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. – К.: Кондор, 2003. – 424 с.
12. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Бескид Біт, 2005. – 304 с.

Інформаційні ресурси

<http://dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.

<https://mon.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

<https://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

<http://www.fssu.gov.ua> - Офіційний сайт Фонд соціального страхування України.

<https://rada.gov.ua> - Офіційний сайт Верховної Ради України.

<http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з питань надзвичайних ситуацій України.

<http://www.moz.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України.

<http://www.menr.gov.ua> - Міністерство екології та природних ресурсів України:

<http://www.redcross.org.ua> - Товариство Червоного Хреста України.